

ВИЩИЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ СУД УКРАЇНИ

І М Е Н Е М У К Р А Ї Н И

У Х В А Л А

18 грудня 2013 року

м.Київ

К/800/42144/13

Вищий адміністративний суд України у складі колегії суддів:

Сороки М.О., Мироненка О.В., Чумаченко Т.А.,

провівши попередній розгляд адміністративної справи за позовом ТОВ «Білгород Інвест» до Інспекції державного архітектурно-будівельного контролю в Київській області про скасування актів перевірок, припису та протоколів, за касаційною скаргою ТОВ «Білгород Інвест» на постанову Київського окружного адміністративного суду від 7 лютого 2013 року і ухвалу Київського апеляційного адміністративного суду від 30 липня 2013 року,-

В С Т А Н О В И В:

У грудні 2012 року ТОВ «Білгород Інвест» звернулось до суду з вказаним позовом, у якому просило:

визнати нечинним акт перевірки дотримання вимог законодавства у сфері містобудівної діяльності, державних будівельних норм, стандартів і правил від 18.09.2012;

визнати нечинним акт перевірки дотримання вимог законодавства у сфері містобудівної діяльності, державних будівельних норм, стандартів і правил від 17.10.2012;

скасувати припис Інспекції державного архітектурно-будівельного контролю в Київській області № 986 від 19.09.2012;

визнати нечинним протокол № 3 від 02.11.2012 про правопорушення у сфері містобудування;

визнати нечинним протокол № 4 від 02.11.2012 про правопорушення у сфері містобудування;

визнати нечинним протокол № 410 від 02.11.2012 про адміністративне правопорушення.

Свої вимоги обґрунтовувало тим, що 18.09.2012 заступником начальника відділу інспекційного відділу у Центральному районі Інспекційного управління № 1 Інспекції державного архітектурно-будівельного контролю в Київській області безпідставно, без повідомлення підстав та без направлення проведення перевірки, проведено позапланову перевірку товариства, про що складено акт, у якому зафіксовано, що в декларації про початок виконання будівельних робіт виявлені недостовірні дані. Вказане стало підставою для прийняття припису № 986 від 19.09.2012 про усунення виявлених порушень та вимогою про повідомлення відповідача про його виконання, однак без зазначення конкретного строку. Посилалось на те, що відповідачем не зазначено у чому саме полягало порушення товариством містобудівельних норм. За результатами проведення наступної позапланової перевірки, також без повідомлення підстав та направлення проведення перевірки та зазначення суті виявленого порушення, складено акт від 17.10.2012 про невиконання вимог вище зазначеного припису. На його переконання акти складені з порушенням вимог, визначених [Наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України № 240 від 15.05.2012 «Про затвердження форм актів та інших документів, які складаються під час або за результатами здійснення державного архітектурно-будівельного контролю»](#). В подальшому відносно ТОВ «Білгород Інвест» Інспекцією державного архітектурно-будівельного контролю в Київській області були складені наступні протоколи - № 3 від 02.11.2012 про правопорушення у сфері містобудування, № 4 від 02.11.2012 про правопорушення у сфері містобудування; № 410 від 02.11.2012 про адміністративне правопорушення відносно директора товариства, які також прийняті з порушенням вимог чинного законодавства.

Постановою Київського окружного адміністративного суду від 7 лютого 2013 року, залишеною без змін ухвалою Київського апеляційного адміністративного суду від 30 липня 2013 року, у задоволенні позову відмовлено.

У касаційній скарзі ТОВ «Білгород Інвест», посилаючись на порушення судами норм матеріального і процесуального права, просить скасувати рішення судів попередніх інстанцій та ухвалити нове судове рішення про задоволення позову в частині позовних вимог про визнання протиправним та скасування припису Інспекції державного архітектурно-будівельного контролю в Київській області № 986 від 19.09.2012.

З'ясувавши обставини справи в межах, передбачених [статтею 220 Кодексу адміністративного судочинства України](#) (далі - [КАС України](#)), колегія суддів приходиться до висновку **про відмову у задоволенні касаційної скарги з таких підстав.**

Встановлено, що відповідно до статті 41 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності та згідно з Порядком здійснення державного архітектурно-

будівельного контролю, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 553 від 23.05.2011 Інспекцією державного архітектурно-будівельного контролю в Київській області проведена позапланова перевірка дотримання ТОВ «Білгород Інвест» законодавства у сфері містобудівної діяльності, державних будівельних норм, стандартів і правил. За результатом її проведення відповідачем складено акт від 18.09.2012, у якому зафіксовано, що товариство проводить будівельні роботи на підставі декларації про початок будівельних робіт від 09.08.2011 № 08311030102, у якій виявлено недостовірні дані - містобудівні умови та обмеження не відповідають дійсним, чим порушені вимоги статей 34, 36 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності».

З метою усунення виявлених порушень, відповідачем 19.09.2012 прийнято припис № 986, у якому вимагалось припинити будівництво до усунення виявлених порушень.

За результатом перевірки дотримання вимог законодавства у сфері містобудівної діяльності, державних будівельних норм, стандартів і правил 17.10.2012 відносно позивача проведена позапланова перевірка дотримання вимог законодавства у сфері містобудівної діяльності, державних будівельних норм, стандартів і правил, про складено акт. У ньому вказано, що товариство не виконало вимоги припису № 986 від 09.09.2012, а саме - продовжуються будівельні роботи з будівництва багатоквартирної житлової забудови. В декларації про початок виконання будівельних робіт виявлено недостовірні дані - містобудівні умови та обмеження не відповідають дійсним, чим порушені вимоги статей 34, 36 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності».

З цих підстав відносно ТОВ «Білгород Інвест» Інспекцією державного архітектурно-будівельного контролю в Київській області були складені наступні протоколи - № 3 від 02.11.2012 про правопорушення у сфері містобудування, № 4 від 02.11.2012 про правопорушення у сфері містобудування; № 410 від 02.11.2012 про адміністративне правопорушення відносно директора товариства

Відмовляючи у задоволенні позову в частині позовних вимог про скасування припису Інспекції державного архітектурно-будівельного контролю в Київській області № 986 від 19.09.2012, суд першої інстанції, з яким погодився апеляційний суд, посилався на те, що в декларації про початок будівельних робіт від 09.08.2011 № 08311030102 зазначено, що містобудівні умови та обмеження видані відділом містобудування та архітектури Києво-Святошинської районної державної адміністрації, а фактично видані Білогородською сільською радою (рішення виконавчого комітету Білогородської сільської ради № 44/1 від 28.03.2011). Таким чином суд дійшов висновку, що в декларації зазначені недостовірні дані, чим порушені вимоги статей 34, 36 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності», а тому відносно товариства відповідачем на законних підставах прийнято припис про усунення порушення вимог законодавства у сфері містобудівної діяльності, будівельних норм, державних стандартів і правил, а саме - припинення будівництва до усунення виявлених порушень.

Закриваючи провадження в решті позовних вимог, суди виходили з вимог пункту 1 частини 1 [статті 157 КАС України](#), оскільки їх не належить розглядати в порядку адміністративного судочинства.

Спеціальними законами, які визначають правові, економічні та соціальні основи містобудування, є [Закон України «Про основи містобудування» № 2780-XII від 16.11.1992](#) (далі - Закон № 2780-XII) та [Закон України «Про регулювання містобудівної діяльності» № 3038-VI від 17.02.2011](#) (далі - Закон № 3038-VI).

Відповідно до [статті 7 Закону № 2780-XII](#), у редакції на час здійснення перевірки, державне регулювання у сфері містобудування здійснюється Верховною Радою України, Кабінетом Міністрів України, Верховною Радою та Радою Міністрів Автономної Республіки Крим, місцевими державними адміністраціями, органами місцевого самоврядування, а також спеціально уповноваженими органами з питань містобудування та архітектури, іншими органами в порядку, встановленому законодавством.

Державний архітектурно-будівельний контроль здійснюється інспекціями державного архітектурно-будівельного контролю в порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України (частина 1 [статті 41 Закону № 3038](#), у редакції на час здійснення перевірки).

Процедура здійснення заходів, спрямованих на дотримання вимог законодавства у сфері містобудівної діяльності, будівельних норм, державних стандартів і правил та ліцензійних умов провадження господарської діяльності, пов'язаної з будівництвом об'єкта архітектури, який за складністю архітектурно-будівельного рішення та (або) інженерного обладнання належить до IV і V категорії складності, регулюється [Постановою Кабінету Міністрів України № 553 від 23.05.2011 «Про затвердження Порядку здійснення державного архітектурно-будівельного контролю»](#) (далі - Порядок № 553).

Пунктами 1,2,5,7,17 вказаного Порядку передбачено, що Державний архітектурно-будівельний контроль здійснюється Держархбудінспекцією та її територіальними органами.

Державний архітектурно-будівельний контроль здійснюється за дотриманням:

- 1) вимог законодавства у сфері містобудівної діяльності, проектної документації, будівельних норм, державних стандартів і правил, технічних умов, інших нормативних документів під час виконання підготовчих і будівельних робіт, архітектурних, інженерно-технічних і конструктивних рішень, застосування будівельної продукції;

- 2) порядку здійснення авторського і технічного нагляду, ведення загального та (або) спеціальних журналів обліку виконання робіт (далі - загальні та (або) спеціальні журнали), виконавчої документації, складення актів на виконані будівельно-монтажні та пусконаладжувальні роботи;

3) інших вимог, установлених законодавством, будівельними нормами, правилами та проектною документацією, щодо створення об'єкта будівництва.

Державний архітектурно-будівельний контроль здійснюється за територіальним принципом (у межах областей) у порядку проведення планових та позапланових перевірок.

Позаплановою перевіркою вважається перевірка, яка не передбачена планом роботи інспекції.

Підставами для проведення позапланової перевірки є:

подання суб'єктом містобудування письмової заяви про проведення перевірки об'єкта будівництва або будівельної продукції за його бажанням чи письмової заяви про проведення перевірки щодо дотримання суб'єктом господарювання Ліцензійних умов провадження господарської діяльності, пов'язаної з будівництвом об'єкта архітектури, який за складністю архітектурно-будівельного рішення та (або) інженерного обладнання належить до IV і V категорії складності;

необхідність проведення перевірки достовірності даних, наведених у повідомленні та декларації про початок виконання підготовчих робіт, повідомленні та декларації про початок виконання будівельних робіт, декларації про готовність об'єкта до експлуатації, протягом трьох місяців з дня подання зазначених документів;

виявлення факту самочинного будівництва об'єкта;

перевірка виконання суб'єктом містобудівної діяльності вимог приписів інспекцій;

перевірка виконання суб'єктом господарювання вимог інспекції щодо усунення порушень ліцензіатом ліцензійних умов провадження господарської діяльності, пов'язаної з будівництвом об'єкта архітектури, який за складністю архітектурно-будівельного рішення та (або) інженерного обладнання належить до IV і V категорії складності;

звернення фізичних чи юридичних осіб про порушення суб'єктом містобудування вимог містобудівного законодавства;

вимога правоохоронних органів про проведення перевірки.

Строк проведення позапланової перевірки не може перевищувати п'яти робочих днів, а у разі потреби може бути одноразово продовжений за письмовим рішенням керівника відповідної інспекції чи його заступника не більше ніж на два робочих дні.

Під час проведення позапланової перевірки посадова особа інспекції зобов'язана пред'явити службове посвідчення та направлення для проведення позапланової перевірки.

У разі виявлення порушень вимог законодавства у сфері містобудівної діяльності, крім акта перевірки, складається протокол разом з приписом усунення порушення

вимог законодавства у сфері містобудівної діяльності, будівельних норм, державних стандартів і правил або приписом про зупинення підготовчих та будівельних робіт, які виконуються без повідомлення, реєстрації декларації про початок їх виконання або дозволу на виконання будівельних робіт.

Встановлено, що у відповідності до вказаних вимог 04.09.2012 відповідачем від Головного управління по боротьбі з корупцією та організованою злочинністю Служби безпеки України отримано вимогу від 30.08.2012 №14/5/1-9662 про проведення перевірки об'єкта будівництва: квартал 4-поверхової секції житлової забудови в с. Шевченкове, на території Білгородської сільської ради Києво - Святошинського району Київської області, та прийняття відповідного рішення.

На підставі зазначеного звернення та наказу Інспекції державного архітектурно-будівельного контролю в Київській області від 22.06.2012 № 93 «ОД» її начальником видано направлення від 12.03.2012 № 2736 на здійснення позапланової перевірки кварталу житлової забудови в с. Шевченкове, на території Білгородської сільської ради Києво - Святошинського району Київської області.

18.09.2012 на підставі зазначеного направлення заступником начальника інспекційного відділу у Центральному регіоні Інспекційного управління № 1 Інспекції державного архітектурно - будівельного контролю у Київській області здійснено архітектурно - будівельний контроль у порядку проведення позапланової перевірки у присутності головного інженера ТОВ «Білгород - Інвест».

Вказане свідчить, що позапланова перевірка товариства була проведена за наявності на те підстав та з дотриманням описаних вище вимог.

Відповідно до пунктів 9,13,14 Порядку № 553 державний архітектурно-будівельний контроль здійснюється у присутності суб'єктів містобудування або їх представників, які будують або збудували об'єкт будівництва.

Суб'єкт містобудування, щодо якого здійснюється державний архітектурно-будівельний контроль, має право: вимагати від посадових осіб інспекції дотримання вимог законодавства; перевіряти наявність у посадових осіб інспекції службових посвідчень; бути присутнім під час здійснення державного архітектурно-будівельного контролю; за результатами перевірки отримувати та ознайомлюватись з актом перевірки, складеним інспекцією; подавати в письмовій формі свої пояснення, зауваження або заперечення до акта перевірки, складеного інспекцією за результатами перевірки.

Суб'єкт містобудування, щодо якого здійснюється державний архітектурно-будівельний контроль, зобов'язаний, зокрема, допускати посадових осіб інспекції до проведення перевірки за умови дотримання порядку здійснення державного архітектурно-будівельного контролю.

Встановлено, що посадова особа Інспекції державного архітектурно-будівельного контролю в Київській області була допущена позивачем до проведення перевірки, що

свідчить про підтвердження останнім дотримання відповідачем порядку здійснення державного архітектурно-будівельного контролю, у розумінні зазначених вимог.

Відповідно до частини 1 статті 31 Закону України [Закону України № 3038-VI](#) проектна документація на будівництво об'єктів розробляється у порядку, встановленому центральним органом виконавчої влади з питань будівництва, містобудування та архітектури, з урахуванням вимог містобудівної документації та вихідних даних і дотриманням вимог законодавства, будівельних норм, державних стандартів і правил та затверджується замовником.

Згідно з частиною 1 [статті 34 зазначеного Закону](#) замовник має право виконувати будівельні роботи після направлення замовником повідомлення про початок виконання будівельних робіт Державній архітектурно-будівельній інспекції України або її територіальному органу за місцезнаходженням об'єкта будівництва та реєстрації відповідною інспекцією державного архітектурно-будівельного контролю декларації про початок виконання будівельних робіт.

Частиною 8 [статті 36 Закону](#) передбачено, що замовник відповідно до [закону](#) несе відповідальність за повноту та достовірність даних, зазначених у поданій ним декларації про початок виконання будівельних робіт, та виконання будівельних робіт без зареєстрованої декларації.

Відповідно до [статті 1 Закону України «Про відповідальність за правопорушення у сфері містобудівної діяльності»](#) правопорушеннями у сфері містобудівної діяльності є протиправні діяння суб'єктів містобудування - юридичних осіб та фізичних осіб - підприємців, що призвели до невиконання або неналежного виконання вимог, установлених законодавством, будівельними нормами, державними стандартами і правилами. Вчинення суб'єктами містобудування правопорушень у сфері містобудівної діяльності тягне за собою відповідальність, передбачену цим та іншими законами України.

Згідно з пунктом 4 частини 2 [статті 2 зазначеного Закону](#) суб'єкти містобудування, які є замовниками будівництва об'єктів (у разі провадження містобудівної діяльності), або ті, що виконують функції замовника і підрядника одночасно, несуть відповідальність у вигляді штрафу за виконання будівельних робіт без реєстрації декларації про початок виконання таких робіт, а також наведення недостовірних даних у зазначеній декларації, у розмірах в залежності від категорії складеності об'єкта.

За таких обставин, відповідальність за достовірність наведених даних у декларації про початок виконання будівельних робіт несе замовник, який у разі наведення недостовірних даних несе відповідальність у вигляді штрафу у розмірах, в залежності від категорії складеності об'єкта.

Встановлено, що в декларації про початок виконання будівельних робіт від 18.08.2011 № 08311030102 зазначено, що містобудівні умови та обмеження видані відділом містобудування та архітектури Київ-Святошинської районної державної

адміністрації, в той час як фактично видані Білогородською сільською радою (рішення виконкому Білогородської СР № 44/1 від 28.03.2011 року).

З урахуванням описаного суди дійшли висновку, що припис про усунення порушення вимог законодавства у сфері містобудівної діяльності, будівельних норм, державних стандартів і правил від 19.09.2012 №986 винесений відповідачем на підставі, в межах повноважень та у спосіб, що передбачені законодавством України, а відтак відсутність підстав для задоволення позову.

Колегія суддів Вищого адміністративного суду України також погоджується з такими висновками судів попередніх інстанцій і доводи касаційної скарги його не спростовують.

Відповідно до частини 3 статті 220-1 Кодексу адміністративного суду України суд касаційної інстанції відхиляє касаційну скаргу і залишає рішення без змін, якщо відсутні підстави для скасування судового рішення.

Керуючись ст. ст. [220](#), [220-1](#), [223](#), [230](#), [231 КАС України](#), суд,

ухвалив:

Касаційну скаргу ТОВ «Білгород Інвест» відхилити, а постанову Київського окружного адміністративного суду від 7 лютого 2013 року і ухвалу Київського апеляційного адміністративного суду від 30 липня 2013 року - залишити без змін.

Ухвала набирає законної з моменту проголошення і може бути переглянута з підстав, у строк та у порядку, визначених ст.ст. 235-244-2 [КАС України](#).

Судді: